

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/16/1501

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson,
Otsuse tegemise aeg ja koht	21.10.2016 Tallinnas,
Vaide esitamise aeg	23.08.2016 (registreeritud inspektsioonis 24.08)
Teabevaldaja	Vormsi Vallavalitsus, aadress: Hullo küla, Vormsi vald, 91301 Läänemaa e-posti aadress: vv@vormsi.ee
Vaide esitaja	Eraisik
Vaide esitaja esindaja	Merle Järvala, vandeadvokaat, Advokaadibüroo Järvala&Partnerid Aadress: Tornimäe 7, 10145 Tallinn e-posti aadress: merle@jarvala.ee

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) **jätta vaie rahuldamata xx.xx.2016 ja xx.xx.2016 teabenõuete mittenõuetekohase vastamise osas, kuna Vormsi Vallavalitsus on vaide esitajale selgitanud, et tal puudub teabenõudes soovitud leping (on sõlmitud suuline leping) ning vaide esitaja ei ole oma teabenõuetes täpsustanud, et soovib täiendavaid andmeid lepingu kohta. Samuti on xx.xx.2016 esitatud teabenõude osas vaidetähtaeg möödunud.**
- 2) **jätta vaie rahuldamata xx.xx.2016 esitatud teabenõude täitmata jätmise osas, kuna menetluse käigus on vaide esitajale soovitud dokumendid vaide esitajale edastatud.**
- 3) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. xx.xx.2016 esitas vaide esitaja Vormsi Vallavalitsusele pöördumise, mis sisaldas nii teabenõuet, kui selgitustaotlust. Teabenõudes soovis vaide esitaja koopiat valla ja valla lepingulise arhitekti vahel sõlmitud lepingust.
2. Xx.xx.2016 vastas Vormsi Vallavalitsus vaide esitaja pöördumisele, milles teavitas vaide esitajat, et Vallavalitsusel on arhitektiga sõlmitud suuline töövõtuleping.
3. Xx.xx.2016 esitas vaide esitaja korduva pöördumise, milles soovis muuhulgas sama dokumenti, mille osas vallavalitus oli teatanud, et tal on suuline töövõtuleping. Vaide esitaja ei selgitanud oma pöördumises, miks ta ei ole valla vastusega teabenõude osas rahul ning millist täiendavat teavet või dokumenti ta soovib.
4. Xx.xx.2016 teatas vallavalitsus, et loeb vaide esitaja pöördumise selgitustaotluseks.
5. Xx.xx.2016 esitas vaide esitaja uue teabenõude, milles soovis koopiat oma xx.xx.2016 esitatud ehitusloa taotlusest.
6. Kuna vaide esitaja ei olnud seaduses sätestatud tähtaja jooksul teabenõudele vastanud, esitas vaide esitaja inspeksioonile Vormsi valla poolt teabenõuete täitmata jätmise osas vaide.
7. Kuna vaidest jäi arusaamatuks, millistest dokumentidest jäeti koopiad väljastamata, siis palusin xx.xx.2016 vaide esitajal vaiet täpsustada
8. Xx.xx.2016 edastas vaide esitaja vaide täpsustused ning vaie võeti menetlusse.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt esitas Erasiku esindaja vaide esitaja nimel xx.xx.2016 Vormsi Vallavalitsusele teabenõude (LISA 1), milles taotles Vormsi Vallavalitsusel AvtS § 4 ja § 18 alusel väljastada vallal koopia olemasolevast dokumendist (valla ja arhitekti vahelisest lepingust) ja teavet.

xx.xx.2016 saabus Vormsi Vallavalitsuse vastus teabenõudele (5-1/330/xxxx-x) (LISA 2). Valla vastus ei sisaldanud vastust teabenõudele ning see on jätkuvalt täitmata, dokumenti ei väljastatud ning taotleja küsimustele on jäetud vastused esitamata. Kirjas ei ole väidetud, et valla arvates võiks olla tegemist selgitustaotlusega.

xx.xx.2016 esitas Erasik korduva samasisulise teabenõude (LISA 3), milles palus samadel alustel väljastada koopia olemasolevast dokumendist (valla ja arhitekti vahelisest lepingust) ja teavet.

xx.xx.2016 vastas vald (LISA 4), et xx.xx.2016 teabenõude puhul ei olegi tegemist teabenõudega, vaid selgitustaotlusega. Vaide esitaja sellega ei nõustu, eelkõige põhjusel, et lepingulise arhitektiga sõlmitud lepingu koopia väljastamiseks ei ole vaja vallal luua mingit uut dokumenti, vaid väljastada olemasolev.

Andmekaitse Inspeksiooni avalikult kättesaadava info kohaselt on ameti seisukohalt avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud avalikke ülesandeid täites. Teabenõue puudutab asutuses olemas oleva dokumendi või muu teabe (nii paberil kui digitaalkujul) väljastamist. Seega saab teabenõude esitada dokumendi kohta mis on juba olemas st millest saab teha koopia või mis on väljastatav e-posti vm teel. Kui vastamiseks tuleb uus teave või dokument luua, näiteks küsitakse asutuselt selgitusi või põhjendusi tema tegevuse kohta, on tegemist selgitustaotluse või märgukirjaga, millele vastatakse märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse alusel. Teabenõudes paluti esitada olemasolev dokument ning viited õiguslikele alustele.

Isegi, kui vald leidis, et õigusliku aluse kohta vastamine nõuab aega ja seda on võimalik teha selgitustaotlusele vastamise raames, ei saa kindlasti käsitada lepingu koopia väljastamise taotlust selgitustaotlusena. Veelgi, arhitekti poolt õigusliku aluse äramärkimine pidanuks toimuma juba esimeses kirjas vaide esitajale ning ka selles ei ole midagi ebaharilikku või aeganõudvat. Haldusmenetluse seadusest ja teistest asjakohastest seadustest tuleneb, et valda esindav isik peab oma otsuseid põhjendama ja dokumenteerima.

xx.xx.2016 esitas Erasik teabenõude (LISA 5), milles palus vallal väljastada koopia isiku enda poolt vallale paber kandjal esitatud ehitusloa taotlusest. Samuti on selgelt tegemist teabenõude korras olemasoleva dokumendi väljastamise taotlusega. Vormsi Vald on ka xx.xx.2016 teabenõuet eiranud.

xx.xx.2016 on vaide esitaja vallale saatnud e-kirja teabenõude täitmiseks (LISA 6), mida on samuti eiratud. E-kirjale ei ole seni vastatud ega teabenõuet täidetud.

Eelpool kirjeldatud asjaoludest jääb arusaam, et Vormsi Vallavalitsus süsteemselt eirab vaide esitaja poolt saadetud teabenõudeid, ei täida neid nõuetekohaselt ega ka menetle neid nõuetekohaselt. Õiguslikult ebakorrektnel on menetleda teabenõuet selgitustaotlusena. Seda muuhulgas ka põhjusel, et tekitatakse otsitult vastamisele pikem tähtaeg ja seeläbi venib menetlus tervikuna.

Kohtupraktikas on omaks võetud seisukoht, et Põhiseaduse § 44 ja AvTS -s on kätketud üldise infovabaduse põhimõtte, mis tähendab, et igal inimesel on õigus olla informeeritud avaliku haldusetegevusest ning selle käigus kogutud dokumentide sisust. Praegusel juhul puudutavad valla poolt kogutud ja koostatud dokumendid, mille väljastamist taotleti, konkreetset vaide esitajat ja tema õigusi.

AvTS § 44 p 1 kohaselt teostab sama seaduse täitmise üle järelevalvet Andmekaitse Inspeksioon. AvTS § 45 lg 2 kohaselt võib Andmekaitse Inspeksioon järelevalvemenetluse algatada vaide alusel või omal algatusel. AvTS § 46 sätestab, et isik, kelle avaliku teabe seaduses sätestatud õigusi on rikutud, võib vaidega pöörduda sama seaduse §-S 44 nimetatud järelevalveorgani poole.

AvTS § 51 lg 1 kohaselt võib Andmekaitse Inspeksioon teha teabevaldajale ettekirjutuse seadusliku olukorra taastamiseks, kui ta leiab, et teabevaldaja:

- 1) on ebaseaduslikult keeldunud teabenõude täitmisest;*
- 2) ei ole teabenõudele vastanud ettenähtud tähtaja jooksul;*
- 3) ei ole teabenõuet täitnud nõuetekohaselt;*
- 4) ei ole teabenõuet menetlenud nõuetekohaselt.*

Eelnevast lähtuvalt palub vaide esitaja:

- 1) alustada järelevalvemenetlust Vormsi Vallavalitsuse poolt teabenõuete menetlemise osas;*
- 2) teha Vormsi Vallavalitsusele ettekirjutus seadusliku olukorra taastamiseks ja kohustada valda vastama esitatud teabenõuetele koos sunniraha rakendamise hoiatusega.*

Kuna vallavalitsus oli vaide esitaja teabenõudele viie tööpäeva jooksul vastanud, et vallal on arhitektiga suuline töövõtuleping, siis jäi arusaamatuks, millisest konkreetsest valla ja arhitekti vahelisest lepingust vaide esitaja koopiat soovib ning palusin valet täpsustada. Vaide esitaja täpsustas valet järgnevalt.

AKI kirjas on märgitud, et vallavalitsus on selgitanud, millistest haldusaktidest (ka vallavalitsuse korraldus/määrus on õigusakt) on arhitekt lähtunud ning millele tuginedes nõutakse eskiisi esitamist. Vaide esitaja ei olegi väitnud, et vallavalitsuse korraldus või määrus

ei ole haldusakt.

Samuti ei ole vaide esitaja palunud, et AKI annaks vastuse sellele, kas valla poolt edastatud viited annavad arhitektile õiguse nõuda eskiisi korrigeerimist. Küll aga jääb vaide esitaja eriarvamusele sellest, et vallavalitsus ei ole vastanud viie tööpäeva jooksul teabenõudes esitatud küsimustele.

Üldsõnaline viide haldusaktidele, millest valla sõnul “eelkõige lähtutakse” ei ole vaide esitaja hinnangul selge ja üheselt arusaadav vastus küsimusele: “Millisele õiguslikule alusele tuginevad valla lepingulise arhitekti e-kirjas antud hinnangud?” Vastus eeldaks seostatud õigusnorme koos vastava hinnanguga. Üldine viide õiguslikule regulatsioonile ei ole vastus ka küsimusele: “Millisel õiguslikul alusel leiab valla lepinguline arhitekt, et tal on õigus ja pädevus nõuda eskiisi korrigeerimist?”. Vaide esitaja jääb seisukohale, et vald ei ole küsimustele vastanud, vaid nendest mööda hiilinud.

xx.xx.2016 esitas Erasik Vormsi Vallavalitsusele teabenõude, milles taotles Vormsi Vallavalitsusel AvtS § 4 ja § 18 alusel väljastada vallal koopia olemasolevast dokumendist (valla ja arhitekti vahelisest lepingust) ja teavet. Xx.xx.2016 saabus Vormsi Vallavalitsuse vastus teabenõudele (5-1/330/xxxx-x). Valla vastus ei sisaldanud vastust teabenõudele ning see on jätkuvalt täitmata, dokumenti ei väljastatud ning taotleja küsimustele on jäetud vastused esitamata. Selles kirjas ei ole väidetud, et valla arvates võiks olla tegemist selgitustaotlusega. Xx.xx.2016 esitas Erasik korduva samasisulise teabenõude, milles palus samadel alustel väljastada koopia olemasolevast dokumendist (valla ja arhitekti vahelisest lepingust) ja teavet.

xx.xx.2016 vastas vald, et xx.xx.2016 teabenõude puhul ei olegi tegemist teabenõudega, vaid selgitustaotlusega. Vaide esitaja sellega ei nõustu, eelkõige põhjusel, et lepingulise arhitektiga sõlmitud lepingu koopia väljastamiseks ei ole vaja vallal luua mingit uut dokumenti, vaid väljastada olemasolev. Tõepoolest xx.xx.2016 Vormsi Valla vastuses on kirjas, et tegemist on suulise töövõtulepinguga ning käesolevaks hetkeks on ka AKI kirjaga leidnud kinnitust, et arhitekt XXXX XXXXXXXX ei ole Vormsi Vallal dokumenteeritud kujul lepingut sõlmitud. Samas, ei olnud vallal mingisugust takistust teavitada vaide esitajat sellest, et mis ajast ja millistel tingimustel ja kelle poolt selline väidetavalt suuline töövõtuleping on sõlmitud. Nagu nähtub ka xx.xx.2016 kirjast, siis väidetavalt on leping sõlmitud “vallavalitsusele arhitektuurilistes küsimustes nõu andmiseks”. Selline pädevus ei võimalda iseseisvat otsustust ja nõuete esitamist valla nimel. Vaide esitaja rõhutab, et ei soovi, et AKI annaks küsimusele sisulise või õigusliku hinnangu, vaid selgitab, et teabenõudele ei ole sisuliselt vastatud.

Teabenõudes paluti esitada olemasolev dokument ning viited õiguslikele alustele. Kui dokumenti ei ole olemas, tuleks vastata, mis alustel ja tingimustel selline töövõtsuhte eksisteerib. Tõendada tulnuks lepingulise suhte olemasolu, kuna lepingust on alust rääkida siis, kui on võimalik üheselt tuvastada selle olulised tingimused.

Nagu juba vaites märgitud, siis arhitekti poolt oma nõude õigusliku aluse äramärkimine pidanuks toimuma juba esimeses kirjas vaide esitajale ning ka selles ei ole midagi ebaharilikku või aeganõudvat. Haldusmenetluse seadusest ja teistest asjakohastest seadustest tuleneb, et valda esindav isik peab oma otsuseid põhjendama ja dokumenteerima. Hoolimata sellest, et AKI ei teosta järelevalvet selgitustaotlustele vastamise üle märgime, et vastuseid ei esitanud vald ka nõ teabenõude asemel selgitustaotlusele vastates. Vaide esitaja rõhutab siinjuures, et ei ole kordagi taotlenud, et AKI teostaks järelevalvet selle üle, kas valla edastatud viited annavad arhitektile vastavad õigused või mitte.

AKI xx.xx.2016 saadetud kirjas on märgitud, et inspeksioonile jääb arusaamatuks, millisest dokumendist jäeti koopia väljastamata. Lisaks eeltoodule juhin tähelepanu, et vaide kohaselt esitas xx.xx.2016 Erasik teabenõude milles palus vallal väljastada koopia isiku enda poolt

vallale paberandjal esitatud ehitusloa taotlusest. Vormsi Vald on ka xx.xx.2016 teabenõuet eiranud. Xx.xx.2016 on vaide esitaja on vallale saatnud e-kirja teabenõude täitmiseks, mida on samuti eiratud. E-kirjale ei ole seni vastatud ega teabenõuet täidetud. 09.09.2016 seisuga ei ole teabenõudele vastust saadetud ega ehitusloa taotlust väljastatud.

Eelpool kirjeldatud asjaoludest ei ole vaide esitajal kahtlust, et Vormsi Vallavalitsus süsteemselt eirab vaide esitaja poolt saadetud teabenõudeid, ei täida neid nõuetekohaselt ega ka menetle neid nõuetekohaselt.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Andmekaitse Inspeksioon palus edastada vastused järgnevatele küsimustele:

1. Vallavalitsuse poolt vaide esitajale edastatud vastusest nähtub, et vallal vaide esitaja poolt soovitud lepingut dokumenteeritud kujul ei ole, kuna tegemist on suuliselt sõlmitud lepinguga. Kas vallavalitsusel on olemas teave/dokument, millest nähtuks kelle poolt ja millal on arhitektiga sõlmitud suuline töövõtuleping?

Vastus: Vormsi vallavalitsusel oli arhitekt XXXX XXXXXXXXXXXX teenuse osutamise leping, mis lõppes 31.12.2010 ja alates sellest ajast kehtib suuline leping.

2. Juhul kui on, siis kas vallavalitsusel oli teabenõudest arusaadav, et vaide esitaja soovib teavet selle kohta kelle poolt ja millal selline leping on sõlmitud?

Vastus: Vaide esitaja ei ole esitanud meile küsimust selle kohta, kelle poolt ja millal on suuline leping XXXX XXXXXXXXXXXX sõlmitud, seega polnud arusaadav, et vaide esitaja soovib teavet selle kohta kelle poolt ja millal selline leping on sõlmitud.

3. Kas vallavalitsusele on laekunud vaide esitaja xx.xx.2016 esitatud teabenõue ja xx.xx.2016 edastatud meeldetuletus?

Vastus: jah vallavalitsusele laekusid xx.xx.2016 esitatud teabenõue ja xx.xx.2016 edastatud meeldetuletus.

4. Juhul kui on, siis mis põhjusel ei ole teabenõudele vastatud seaduses sätestatud tähtaja jooksul, kas väljastades koopia soovitud dokumendist või keeldudes teabenõude täitmisest, kui selleks on seadusest tulenev alus?

Vastus: Vallavalitsuse kinnisvaraspetsialist saatis nõutud dokumendid dokumendiprogrammist Amphora aadressile: merle@jarvela.ee 08.08.2016, märget kirja mittesaatmise kohta ei saanud, seega eeldasime, et kiri on adressaadini jõudnud.

16.08.2018 saanud meeldetuletusele vastas X. XXXXXX viivitamata ja saatis dokumendid uuesti samale aadressile 16.08.2016 ning koopia aadressidele eydi@vormsi.ee ja tanel@vormsi.ee. Mul on alles ka minule saanud e-kirja koopia koos 9 manusega.

Isiklikult saatsin nõutud dokumendid dokumendihaldusprogrammist Amphora samale aadressile veel ka 17.08.2016.

Kogu kirj vahetus on meie dokumendihaldusprogrammis olemas ja kontrollitav.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

1. Avalik teave, mida saab teabenõude korras küsida

AvTS § 3 lg 1 kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mistahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega saab asutuselt teabenõudega nõuda koopiat konkreetsest dokumendist, mis on asutusel olemas. Teabenõude korras ei saa teabevaldajalt nõuda teavet ja selgitusi (sh küsimustele vastamist), mida ei ole asutuses dokumenteeritud kujul olemas ning millele vastamises tuleks teave alles dokumenteerida (vastus koostada).

Seega, ei ole teabenõudega tegemist AvTS mõttes ka siis, kui soovitakse teavet ja viiteid, millisel õiguslikul alusel ja tingimustel mingi töösuhe eksisteerib, kuna see eeldab selgituste andmist ehk vastava teabe dokumenteerimist. Teabenõudele vastamise tähtaeg ongi seetõttu nii lühike, et vastamiseks pole vaja sisulist vastust koostada, vaid vastamiseks saab teha dokumentidest koopiaid või väljavõtteid. Kui teabenõude täitmiseks tuleb teavet täiendavalt koguda ja analüüsida ning selle alusel on vaja uus teave dokumenteerida, siis on loetakse selline pöördumine selgitustaotluseks ja sellele vastatakse märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduses sätestatud korras. Viimse üle puudub inspektsiooni järelevalvepädevus.

2. Teabenõuetele vastamine

2.1 XX.XX.2016 esitatud teabenõue

XX,XX.2016 esitas vaide esitaja Vormsi Vallavalitsuse pöördumise, milles vaide esitaja soovis:

- a) koopiat Vormsi valla ja lepingulise arhitekti XXXX XXXXXXXX vahel sõlmitud lepingust;
- b) teavitada, millisele õiguslikule alusele tuginevad valla lepingulise arhitekti e-kirjas antud hinnangud;
- c) teavitada, millisel õiguslikul alusel leiab valla lepinguline arhitekt, et tal on õigus ja pädevus nõuda eskiisi korrigeerimist.

Seega sisaldas vallale edastatud pöördumine nii teabenõuet (punktis a) kui ka selgitustaotlust (punktid b ja c) kuna kahele viimasel punktile vastamine eeldab selgituste andmist ja vastuse koostamist.

xx.xx.2016 on Vormsi Vallavalitsus tähtaegselt viie tööpäeva jooksul vastanud, et vallal on **suulise töövõtulepingu alusel** kokkulepe 7. taseme volitatud arhitekti XXXX XXXXXXXX. Kuna teabenõudes küsiti koopiat lepingust ning vallavalitsus on vastanud, et vallal on arhitektiga suuline töövõtuleping, siis on minu hinnangul üheselt arusaadav, et vallal ei ole vaide esitaja poolt teabenõudes soovitud lepingut, mistõttu pole võimalik ka dokumendist koopiat väljastada.

Seega ei saa inspektsioon nõustuda vaide esitaja väitega nagu oleks jäetud teabenõudele vastamata. Ka ei saa ma nõustuda vaide esitaja väitega, et kui dokumenteeritud kujul lepingut sõlmitud ei ole, siis pidanuks vald teavitama vaide esitajat sellest, mis ajast ja millistel tingimustel ja kelle poolt selline väidetavat suuline töövõtuleping on sõlmitud. Seda põhjusel, et pöördumises/teabenõudes ei ole vastavat teavet küsitud.

Nõustun etteruttavalt vaide esitajaga selles, et kui xx.xx.2016 esitatud teabenõudes ei teadnud vaide esitaja, kas tema poolt soovitud leping on dokumenteeritud kujul olemas või ei ning seega ei osanud vaide esitaja ka täiendavat teavet küsida. Kuid ka xx.xx.2016 esitatud teabenõudes ei ole vaide esitaja oma nõuet täpsustanud. Ei saa eeldada, et teabevaldaja peaks oskama ära arvata, millist täiendavat teavet vaide esitaja dokumendi puudumisel soovis. Seega, kui teabevaldaja selgitas, et vallal puudub vaide esitaja poolt soovitud leping dokumenteeritud

kujul (on sõlmitud suuline leping), tuleb teabenõue lugeda täidetuks.

Mis aga puudutab küsimustele vastama jätmist, siis küsimustele vastamise osas on tegemist selgitustaotlusele vastamisega, mille üle puudub inspeksioonil järelevalvepädevus. Seega ei hinda inspeksioon vastuste sisu asjakohasust. Vaide esitaja on oma vaides asunud seisukohale, et vallavalitsus pole vaide esitajat teavitanud, et loeb tema xx.xx.2016 esitatud teabenõude osaliselt selgitustaotluseks.

Valla poolt edastatud vastusest nähtub, et vald on küll vaide esitaja küsimustele vastanud, kuid vaidest tulenevalt ei ole vaide esitaja vastuste sisuga rahul. Kuna vald vastas vaide esitaja küsimustele, olenemata sellest, kas vaide esitajat vastused rahuldasi või mitte, puudus vallal vajadus selgitada, et osa pöördumisest loetakse selgitustaotluseks, kuna vastus edastati teabenõudele vastamise tähtaja jooksul. Seega, kui küsimustele on vastused antud, olenemata nende sisust, siis ei saa asuda seisukohale, et ei ole tähtaegselt vastatud. Kui vaide esitaja ei ole rahul selgitustaotluse vastuse sisuga, on tal võimalik küsida täiendavaid selgitusi, mida vaide esitaja on antud juhul ka teinud.

HMS § 75 sätestab, et vaie haldusaktile või toimingule tuleb esitada 30 päeva jooksul, kui seadus ei sätesta teisiti, arvates päevast, mil isik sai või oleks pidanud saama vaidlustavast haldusaktist või toimingust teada. Kuna vaidele lisatud dokumentidest nähtub, et teabenõudele edastati vastus elektrooniliselt xx.xx.2016, siis oli võimalik valet esitada teabenõudele mitterõuetekohase vastamise osas kuni xx.xx.2016. Vaie on aga esitatud xx.xx.2016 ehk siis peale tähtaja möödumist.

Kuigi vaie xx.xx.2016 esitatud teabenõude mitterõuetekohase täitmata jätmise osas jääb rahuldamata põhjusel, et vaide esitamise tähtaeg oli möödunud, oli eeltoodud selgitus vajalik selleks, et saada aru järgmisest teabenõudest, mis on suures osas sisult sama eelmisega.

2.2 xx.xx.2016 esitatud teabenõue

xx.xx.2016 esitas vaide esitaja korduva teabenõude, milles palus:

- a) koopiat Vormsi valla ja lepingulise arhitekti XXXX XXXXXX vahel sõlmitud lepingust;
- b) teavitada, millisele õiguslikule alusele tuginevad valla lepingulise arhitekti e-kirjas antud hinnangud;
- c) teavitada, millisel õiguslikul alusel leiab valla lepinguline arhitekt, et tal on õigus ja pädevus nõuda eskiisi korrigeerimist;
- d) ning kooskõlastada vaide esitaja xx.xx.2016 esitatud seaduse nõuetele vastav ehitusloa taotlus ja anda välja ehitusluba.

Seega sisaldab ka xx.xx.2016 esitatud korduv teabenõue nii teabenõuet kui selgitustaotlust ning lisaks ka taotlust ehitusloa väljastamiseks. Kui oma eelnimetatud pöördumises valla poole edastab vaide esitaja oma seisukohad küsimustele vastamise osas, siis ei sisalda pöördumine selgitusi ega põhjendusi/vastuväiteid, millest nähtuks, miks leiab vaide esitaja, et teabenõue on täitmata, kui vald on vaide esitajat teavitanud, et tal on arhitektiga ainult suuline leping. Ka ei ole korduv teabenõudes märgitud, et kui kirjalikku lepingut ei ole, siis soovib vaide esitaja teavet, mis ajast ja millistel tingimustel ja kelle poolt selline väidetavat suuline töövõtuleping on sõlmitud. Seega pole eeltoodud pöördumisest arusaadav, millist täiendavat teavet vaide esitaja lepingu kohta on soovinud.

xx.xx.2016 teavitas vald vaide esitajat viie tööpäeva jooksul, et tegemist on selgitustaotlusega.

Kuna vaide esitaja ei põhjendanud/selgitanud korduv teabenõudes, milline teave/dokument jäi väljastamata, kui vald oli eelnevalt vaide esitajat teavitanud, et tal on ainult suuline leping, siis jäi ka mulle arusaamatuks, milline dokument jäi teabenõude korras väljastamata ja sellega

teabenõue täitmata. Selles osas tegin vaide esitajale täiendava järelepärimise, millest alles selgus, millist teavet vaide esitaja lepingu osas silmas pidas ja mis oma olemuselt ei ole enam teabenõue. Et vaide esitaja soovi teabenõudest polnud võimalik aru saada, seda on kinnitanud ka vald oma vastuses minu järelepärimisele. Seega ei saa eeldada, et vald oleks pidanud aru saama, millist täiendavat teavet vaide esitaja lepingu kohta soovis.

Lähtudes eeltoodust pean vajalikuks märkida, et teabenõuete esitamisel ja nende vastamisel on mõlemal poolel nii õigused kui kohustused, st et ka teabenõue peab olema esitatud selgelt ja üheselt arusaadavalt, sest teabevaldaja täidab teabenõude nii nagu sellest on võimalik aru saada. Seega, kui vaide esitaja leidis, et vald jättis lepingu osas mingi teabe avalikustama, oleks vaide esitaja pidanud seda ka oma täiendavas pöördumises küsima.

Vallale saab xx.xx.2016 teabenõude vastamise osas ette heita ainult seda, et lisaks sellele, et ta teavitas vaide esitajat, et loeb teabenõude selgitustaotluseks, oleks tulnud täiendavalt keelduda ka teabenõude täitmisest. Samas mõõnan, et vastav selgitus oli antud juba xx.xx.2016 ning täiendavast teabenõudest ei selgunud, miks vaide esitaja esitas sama teabenõude uuesti ning miks teda talle valla poolt edastatud vastus ei rahuldanud. Seega menetlusökonomiat arvestades, ei tee ma Vormsi Vallavalitsusele ettekirjutust, saata vaide esitajale täiendav vastus, milles keelduda teabenõude täitmisest põhjusel, et vallal puudub teabenõudes soovitud dokument.

2.3 xx.xx.2016 esitatud teabenõue

xx.xx.2016 esitas vaide esitaja Vormsi vallale järjekordse teabenõude, milles palus väljastada koopia vaide esitaja poolt xx.xx.2016 paber kandjal Vormsi vallale esitatud ehitusloa taotlusest. Vaide esitamise ajaks ei olnud Vormsi Vallavalitsus teabenõudele vastanud ega ka vastamisest keeldunud. Vaide esitaja on vaide kohaselt xx.xx.2016 saatnud vallale e-kirja meeldetuletusega teabenõude täitmiseks, mida vald on samuti eiranud.

Valla selgituste kohaselt on vald vastanud vaide esitaja xx.xx.2016 teabenõudele xx.xx.2016 saates vastuse aadressile merle@jarvela.ee. Peale meeldetuletuse saamist saatis vallavalitsus xx.xx.2016 teabenõudes soovitud dokumendid uuesti samale aadressile. Kuna valla selgituste kohaselt neile teadet, et kiri ei ole aadressaadile kätte toimetatud, ei saanud, siis eeldati, et aadressaat on dokumendid kätte saanud.

Menetluse käigus selgus, et vallavalitsus oli teabenõude täitmisel eksinud ühe tähega aadressis, mistõttu ei jõudnud valla vastus ilmselt aadressaadini. Seda märgates edastas teabevaldaja 23.09.2016 vaide esitajale xx.xx.2016 teabenõudes soovitud dokumendid ning 04.10.2016 täiendavalt ka paber kandjal. Kuigi vallal jäi teabenõue eksimuse tõttu seaduses sätestatud tähtaja jooksul täitmata, tuleb xx.xx.2016 teabenõue lugeda menetluse käigus täidetuks ning puudub alus ettekirjutuse tegemiseks.

Lähtudes eeltoodust, et vallal puudub vaide esitaja poolt xx.xx.2016 ja xx.xx.2016 soovitud dokument ning xx.xx.2016 teabenõudele on vastatud menetluse käigus ja küsimustele vastamisele ei kohaldu avaliku teabe seadus, puudub alus ettekirjutuse tegemiseks. Seega jätan vaide ettekirjutuse tegemiseks rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
peainspektor
peadirektori volitusel